

Αφιέρωμα στα ψηλά κτίρια I-VII

ΠΗΓΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

1. Cerro del Toro, Παταγονία
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 15
2. Φαράγγι στη Λατινική Αμερική
Πηγή: Βιβλιοθήκη εικόνων του προγράμματος Corel Draw 12
3. Πανύψηλοι κορμοί δέντρων
Πηγή: Βιβλιοθήκη εικόνων του προγράμματος Corel Draw 12
4. Καταρράκτης του Νιαγάρα
Πηγή: Βιβλιοθήκη εικόνων του προγράμματος Corel Draw 12
5. Ο Ύργος της Βαβέλ κατά τον Πέτρο Μπρεγκέλ τον πρεσβύτερο
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 101, εικ. 95
6. Μονολιθική κατασκευή – στήλη στην Κωνσταντινούπολη
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
7. Ζιγκουράτ στην Αρχαία Μεσοποταμία
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 99, εικ. 90
8. Βαθμιδωτή πυραμίδα Ζοζέρ, ύψος 60μ., αρχαιότερο πέτρινο αρχιτεκτόνημα της Αιγύπτου, 2650 π.Χ.
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
9. Φάρος της Αλεξάνδρειας (αναπαράσταση)
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 59, εικ. 37β
10. Άγαλμα Ολυμπίου Διός (αναπαράσταση)
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 59, εικ. 37β
11. Κολοσσός της Ρόδου (φανταστική αναπαράσταση)
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 59, εικ. 37β
12. Μαυσωλείου Αλικαρνασσοῦ (αναπαράσταση)
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 59, εικ. 37β
13. Ναός Αρτέμιδος Εφέσου (αναπαράσταση)
Πηγή: Αργύρης Πετρονώτης, Αρχιτεκτονική της απώτερης και κλασσικής αρχαιότητας –μέρος Α, Θεσσαλονίκη, 1991, σελ. 316, εικ. 408
14. Πυραμίδα του Χέοπα
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
15. Οβελίσκος του Λούξορ, Αίγυπτος, 13^{ος} αι. π.Χ
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 21
16. Ξύλινη Παγόδα
Πηγή: Βιβλιοθήκη εικόνων του προγράμματος Corel Draw 12
17. Iron Pagoda, Kaifeng, 1044
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 109
18. Μπλε Τζαμί, Κωνσταντινούπολη
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
19. Marksburg castle, Braubach, 1231

- Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 180
20. Coppa Castle, Segovia Province
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 179
21. Town Hall, Σιένα, 1310
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 172
22. Ulm Cathedral, Γερμανία, 1890
Πηγή: Dupré, Judith, Skyscrapers, New York, 1996, σελ. 18
23. Thomas L. Casey, Washington Monument, Ουάσιγκτον, 1884
Πηγή: Dupré, Judith, Skyscrapers, New York, 1996, σελ. 12
24. CN Tower, Τορόντο, 1979
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
25. Μερικοί από τους ψηλότερους πύργους σε μια φανταστική σύνθεση
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 251
26. Πανοραμική άποψη της Νέας Υόρκης το 1914
Πηγή: Gösser - Leithäuser, Architecture in the twentieth century, Κολωνία, 2001, σελ. 39
27. Cass Gilbert, Woolworth Building, Νέα Υόρκη, 1913
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 38
28. Minoru Yamasaki, World Trade Center, Νέα Υόρκη, 1973
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 572
29. Erich Kettelhut, σκηνικό για την ταινία Metropolis του Fritz Lang, 1927
Πηγή: The museum of Contemporary Art, At the end of the Century: One hundred years of Architecture, Los Angeles, 1998, σελ. 109
30. Pieter Bruegel ο πρεσβύτερος, The Building of the Tower of Babel, 1563
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 5
31. Εικόνα από τα συντρίμια των δίδυμων στη Νέα Υόρκη, 23 Σεπτεμβρίου
Πηγή: La Biennale di Venezia, Next-8th International Architectural Exhibition-book 2, Νέα Υόρκη, 2002, σελ. 133, εικ. 1
32. William Le Barron Jenney, Home Insurance Building, Σικάγο, 1885, κατεδαφίστηκε το 1935
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 6
33. William Holabird και Martin Roche, Tacoma Building, Σικάγο, 1889
Πηγή: Gösser - Leithäuser, Architecture in the twentieth century, Κολωνία, 2001, σελ. 35
34. Burnham και Root, Μασονική Στοά, Σικάγο, 1892, κατεδαφίστηκε το 1939
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 7
35. Burnsham and Company, Reliance Building, Σικάγο, 1895
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 30
36. Gustave Eiffel, Eiffel Tower, Παρίσι, 1889
Πηγή: Hubertus Adam und Jochen Paul, Höhepunkte der Weltarchitektur, Köln, 2001, σελ. 284
37. Bruce Price, American Surety Building, Νέα Υόρκη, 1896
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913, London, 1996, σελ. 232, εικ. 7.28
38. Ernest Flagg, Singer Tower, Νέα Υόρκη, 1908, κατεδαφίστηκε το 1968
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 36
39. Napoleon LeBrun, Metropolitan Life Insurance Tower, Νέα Υόρκη, 1909
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 9
40. Cass Gilbert, Woolworth Building, Νέα Υόρκη, 1913
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 38
41. Hotel Attraction, Antoni Gaudi, πρόταση, 1908

- Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 241
42. Antonio Sant'Elia, La Centrale Elettrica, πρόταση, 1914
Πηγή: Matteo Siro Baborsky, XX Secolo Architettura, Μιλάνο, 2001, σελ. 46
43. Antonio Sant'Elia, La Citta Nuova, πρόταση, 1914
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 11
44. El Lissitzky, Cloud-Iron, πρόταση, 1924-5
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 11
45. SOM, Sears Tower, Σικάγο, 1974
Πηγή: επίσημο site SOM: www.som.com
46. Cesar Pelli & Associates, Petronas Towers, Κουάλα Λουμπούρ, 1998
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 407
47. SOM, Hotel Arts, Βαρκελώνη, 1992
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
48. Norman Foster & Partners, Hong Kong and Shangai Bank Headquarters, Χονγκ Κονγκ, 1986
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 225
49. Kenzo Tange, Metropolitan Government HQ, Τόκυο, 1991
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
50. Michael Graves, Humana Building, Louisville, 1986
Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 258
51. Murphy/Jahn Inc. Architects, Messeturm, Φρανκφούρτη, 1990
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 353
52. Kohn Pedersen Fox, DG Bank Headquarters, Φρανκφούρτη, 1993
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 166
53. Norman Foster & Partners, Commerzbank, Φρανκφούρτη, 1997
Πηγή: Zukowsky, John - Thorne, Martha, Skyscrapers: The New Millennium, New York, 2000, σελ. 111
54. Cesar Pelli, Miglin-Beitler Tower, Σικάγο, 1990, πρόταση
Πηγή: Zukowsky, John - Thorne, Martha, Skyscrapers: The New Millennium, New York, 2000, σελ. 12
55. Foster & Partners, Millennium Tower, Τόκυο, πρόταση, 1989
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 359
56. Foster & Partners, Millennium Tower, Λονδίνο, πρόταση, 1996
Πηγή: επίσημο site Norman Foster: www.fosterandpartners.com
57. Foster & Partners, Swiss Re Headquarters, Λονδίνο, 2004
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 36
58. Jean Nouvel, Tour San Fins, Παρίσι, πρόταση, 1989
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 533
59. Harry Seidler, Grollo Tower, Μελβούρνη, 1995, πρόταση
Πηγή: Zukowsky, John - Thorne, Martha, Skyscrapers: The New Millennium, New York, 2000, σελ. 126
60. Future Systems, Green Bird, Λονδίνο, πρόταση, 1996
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 21
61. Cervera-Pioz & Celaya, Bionic Tower, Σαγκάη, πρόταση, 1992
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 83
62. SOM, 7 South Dearborn, Σικάγο, πρόταση, 1998
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 172
63. SOM, Jin Mao Tower, Σαγκάη, 1999
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 127
64. C.Y. Lee & partners, Taipei 101, Taipei, 2004
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 137
65. City of Towers, Future Systems, πρόταση

- Πηγή: La Biennale di Venezia, Next-8th International Architectural Exhibition-book 2, Νέα Υόρκη, 2002, σελ. 250
66. City of Towers, Morphosis – Thom Mayne, πρόταση
Πηγή: La Biennale di Venezia, Next-8th International Architectural Exhibition-book 2, Νέα Υόρκη, 2002, σελ. 252
67. Kohn Pedersen Fox Associates, Shanghai World Financial Center, Σαγκάη, 1997-2007
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 143
68. SOM, Burj Dubai, Ντουμπάι, 2003-2009
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 148
69. Rem Koolhaas, CCTV Headquarters, Πεκίνο, 2002-2008
Πηγή: Rem Koolhaas, Content, Κολωνία, 2004, σελ. 507
70. Santiago Calatrava, Turning Torso, Malmö - Σουηδία, 2005
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 91
71. Foster & Partners, Swiss Re Headquarters, Λονδίνο, 2004
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 75
72. Jean Nouvel, Torre Agbar, Βαρκελώνη, 2004
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 513
73. Renzo Piano, London Bridge Tower, Λονδίνο, 2005-2009
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 154
74. Rem Koolhaas, Togok Towers, Σεούλ, πρόταση, 1996
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 146
75. Rem Koolhaas, Hyperbuilding, Μπανγκόκ, πρόταση, 1996
Πηγή: Rem Koolhaas, Content, Κολωνία, 2004, σελ. 422
76. United Architects, World Trade Center, Νέα Υόρκη, πρόταση, 2002
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 159
77. Gustave Eiffel, Eiffel Tower, Παρίσι, 1889
Λεπτομέρεια μεταλλικής κατασκευής
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 217
78. Άγαλμα της Ελευθερίας, Νέα Υόρκη, 1885
Φάση κατασκευής στο Παρίσι
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 10
79. Gustave Eiffel, Eiffel Tower, Παρίσι, 1889
Πηγή: Gösser - Leithäuser, Architecture in the twentieth century, Κολωνία, 2001, σελ. 16
80. Gustave Eiffel, Eiffel Tower, Παρίσι, 1889
Πηγή: Harry Seidler, The Grand Tour, New York, 2003, σελ. 46
81. Επιβατικός ανελκυστήρας, Otis Brothers & Co, Νέα Υόρκη, 1900
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 6
82. Elisha Otis, παρουσίαση του φρένου ασφαλείας στον ανελκυστήρα
Πηγή: Koolhaas, Rem, delirious New York, Rotterdam, 1994, σελ. 24
83. Sprague Electric Elevator, essential parts, Park Row Building, 1899
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913, London, 1996, σελ. 171, εικ. 6.2
84. Gearless Traction Electric Elevator, 1903
Πηγή: Dupré, Judith, Skyscrapers, New York, 1996, σελ. 55
85. Elisha Otis, δώροφος Ανελκυστήρας
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 217
86. William Le Barron Jenney, Fair Store, Σικάγο, 1891 / Λεπτομέρεια
Πηγή: Gösser - Leithäuser, Architecture in the twentieth century, Κολωνία, 2001, σελ. 34
87. Τομή του βραχώδους υπεδάφους της Νέας Υόρκης, 1905
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913, London, 1996, σελ. 25, εικ. 2.1

88. Χάρτης του κατώτερου Μανχάταν της Νέας Υόρκης, 1879
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913, London, 1996, σελ. 109, εικ. 5.1
89. Ludwig Mies van der Rohe, Friedrichstrasse Skyscraper, Βερολίνο, 1921, πρόταση
Πηγή: The museum of Contemporary Art, At the end of the Century: One hundred years of Architecture, Los Angeles, 1998, σελ. 32
90. L. Mies van de Rohe, Lake Shore Drive Apartments, Σικάγο, 1951
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 16
91. L. Mies van de Rohe, Seagram Building, Νέα Υόρκη, 1958
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 67
92. L. Mies van de Rohe, Seagram Building, Νέα Υόρκη, 1958 / Γωνιακή λεπτομέρεια
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 45
93. SOM, Lever House, Σικάγο, 1952
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 32
94. SOM, Lever House, Σικάγο, 1952
Λεπτομέρειες
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 33
95. Frank Lloyd Wright, Johnson Wax Research Tower, Racine/USA, 1950
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 61
96. Bertrand Goldberg, Marina City, Σικάγο, 1962
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 79
97. Frank Lloyd Wright, Living City project, 1958
Πηγή: Bruce Brooks Pfeiffer, Frank Lloyd Wright, Κολωνία, 2002, σελ. 34-5
98. Frank Lloyd Wright, 'One Mile High', Σικάγο, 1956, πρόταση
Πηγή: Bruce Brooks Pfeiffer, Frank Lloyd Wright, Κολωνία, 2002, σελ. 170
99. Frank Lloyd Wright, Price Tower, Bartlesville, 1956
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 36
100. SOM, John Hancock Center, Σικάγο, 1969
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 89
101. SOM, John Hancock Center, Σικάγο, 1969
Αξονομετρική λεπτομέρεια
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 99
102. Minoru Yamasaki, World Trade Center, Νέα Υόρκη, 1973
Λεπτομέρεια σωληνωτής κατασκευής
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 89
103. SOM, Sears Tower, Σικάγο, 1974
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 96
104. SOM, Sears Tower, Σικάγο, 1974 / Λεπτομέρεια σωληνωτής κατασκευής
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 93
105. Jean Nouvel, Tour San Fins, Παρίσι, πρόταση, 1989
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 534
106. Bradford Gilbert, Tower Building, Νέα Υόρκη, 1889
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913, London, 1996, σελ. 162, εικ. 5.39
107. Bradford Gilbert, Tower Building, Νέα Υόρκη, 1889
Κάθετη τομή που δείχνει τη διαγώνια αντιανεμική στήριξη
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913, London, 1996, σελ. 165, εικ. 5.40
108. I.M. Pei & Partners, Bank of China, Χονγκ Κονγκ, 1990
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 111
109. Stubbins Associates, Landmark Tower, Yokohama, 1993
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρα
110. Burnsham and Company, Reliance Building, Σικάγο, 1895
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 31

111. Louis Sullivan – Dankmar Adler, Guaranty Building, Buffalo, 1895
Πηγή: www.skyscraperpage.com
112. Kohn Pedersen Fox, Kowloon Station Tower, Χονγκ Κονγκ, 2003-7
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 151
113. Kohn Pedersen Fox, Kowloon Station Tower, Χονγκ Κονγκ, 2003-7 / Τομή
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 153
114. Kohn Pedersen Fox, Kowloon Station Tower, Χονγκ Κονγκ, 2003-7 / Λεπτομέρεια οροφής
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 155
115. Kohn Pedersen Fox, Kowloon Station Tower, Χονγκ Κονγκ, 2003-7 / Τυπικές κατόψεις όλων των επιπέδων
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 152
116. SOM, Jin Mao Tower, Σαγκάη, 1999
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 282
117. SOM, 7 South Dearborn, Σικάγο, πρόταση, 1998
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 174
118. Cesar Pelli & Associates, Petronas Towers, Κουάλα Λουμπούρ, 1998
Διαγράμματα κατόψεων
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 183
119. Cesar Pelli & Associates, Petronas Towers, Κουάλα Λουμπούρ, 1998
Λεπτομέρεια ενδιάμεσης γέφυρας
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 183
120. SOM, Jin Mao Tower, Σαγκάη, 1999
Φάση κατασκευής
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 143
121. SOM, Jin Mao Tower, Σαγκάη, 1999
Φάση κατασκευής
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 143
122. SOM, 7 South Dearborn, Σικάγο, πρόταση, 1998
Διάγραμμα αεροδυναμικής λειτουργίας του κτιρίου
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 170
123. SOM, 7 South Dearborn, Σικάγο, πρόταση, 1998
Διάγραμμα παραμόρφωσης λόγω των ανεμοπιέσεων
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 175
124. SOM, 7 South Dearborn, Σικάγο, πρόταση, 1998 / Τομή
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 173
125. Rem Koolhaas, Togok Towers, Σεούλ, πρόταση, 1996 / Κατασκευαστικά διαγράμματα
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 149
126. Rem Koolhaas, Togok Towers, Σεούλ, πρόταση, 1996
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 149
127. Rem Koolhaas, Togok Towers, Σεούλ, πρόταση, 1996 / Σκίτσο
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 144
128. Arata Isozaki, JR Ueno Railway Station Redevelopment, Τόκυο, 1995, πρόταση
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 117
129. Arata Isozaki, JR Ueno Railway Station Redevelopment, Τόκυο, 1995, πρόταση / τομή
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 120
130. Arata Isozaki, JR Ueno Railway Station Redevelopment, Τόκυο, 1995, πρόταση / λεπτομέρεια μακέτας
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 119
131. Foster & Partners, Millennium Tower, Τόκυο, πρόταση, 1989
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 357
132. Louis Sullivan – Dankmar Adler, Wainwright Building, St. Louis, 1891

- Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 7
133. Louis Sullivan – Dankmar Adler, Guaranty Building, Buffalo, 1895
Πηγή: www.skyscraperpage.com
134. Johnson/Burgee Architects, AT&T Headquarters, Νέα Υόρκη, 1984
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρα
135. Shreve – Lamb - Harmon, Empire State Building, Νέα Υόρκη, 1931
Φάση κατασκευής
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 51
136. William van Alen, Chrysler Building, Νέα Υόρκη, 1930
Φάση κατασκευής
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 47
137. Ernest Flagg, Singer Tower, Νέα Υόρκη, 1908, κατεδαφίστηκε το 1968
Πηγή: Gösser - Leithäuser, *Architecture in the twentieth century*, Κολωνία, 2001, σελ. 38
138. Napoleon LeBrun, Metropolitan Life Insurance Tower, Νέα Υόρκη, 1909
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 9
139. Piazza San Marco, Κωδωνοστάσιο, Βενετία
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρα
140. Trowbridge & Livingston, Bankers Trust Company Building, Νέα Υόρκη, 1912
Πηγή: Landau, Sarah Bradford – Condit, Carl, *Rise of the New York Skyscraper, 1865-1913*, London, 1996, σελ. 380, εικ. 11.18
141. Cass Gilbert, Woolworth Building, Νέα Υόρκη, 1913
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 39
142. Raymond Hood & John M. Howells, Chicago Tribune Tower, Σικάγο, 1925
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 40
143. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Daniel H. Burnham & Co., ΗΠΑ
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 42
144. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Alfred Fellheimer and Steven Wagner, ΗΠΑ
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 42
145. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Jarvis Hunt, ΗΠΑ
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 42
146. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Eliel Saarinen, Φινλανδία
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 42
147. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Holabird & Roche, ΗΠΑ, τρίτη θέση
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 42
148. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Murphy & Olmstedt, ΗΠΑ
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 42
149. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Bruno Taut – Walter Gunther – Kurz Schutz, Γερμανία
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 43
150. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Max Taut, Γερμανία
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 13
151. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Walter Burley Griffin, Αυστραλία
Πηγή: Andres Lepik, *Skyscrapers*, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 43
152. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση J. Batteux, Γαλλία

- Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 43
153. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Adolf Loos, Γαλλία
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 43
154. Chicago Tribune Tower, Σικάγο, διαγωνισμός
Πρόταση Walter Gropius and Adolf Meyer, Γερμανία
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 43
155. Raymond Hood with J. André Fouihoux, American Radiator Building, Νέα Υόρκη, 1924
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 44
156. Ralph Walker of McKenzie, Barclay-Vesey Building, Νέα Υόρκη, 1926
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 16
157. Raymond Hood, Daily News Building, 1930
Πηγή: Koolhaas, Rem, delirious New York, Rotterdam, 1994, σελ. 168
158. Raymond Hood- Godley & Fouilhoux, McGraw-Hill Building, Νέα Υόρκη, 1931
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 13
159. William van Alen, Chrysler Building, Νέα Υόρκη, 1930
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 46
160. Shreve - Lamb - Harmon, Empire State Building, Νέα Υόρκη, 1931
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 51
161. The associated Architects, Rockefeller Center, Νέα Υόρκη, 1940
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 56
162. The associated Architects, Rockefeller Center, Νέα Υόρκη, 1940
Χωροθέτηση στο αστικό περιβάλλον
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 27
163. George Howe & William Lescaze, PSFS Building, Φιλαδέλφεια, 1932
Πηγή: Dupré, Judith, Skyscrapers, New York, 1996, σελ. 40
164. Ludwig Mies van der Rohe, Seagram Building, Νέα Υόρκη, 1958
Πηγή: Hubertus Adam und Jochen Paul, Höhepunkte der Weltarchitektur, Köln, 2001, σελ. 346
165. Charles Barry, Houses of Parliament, Λονδίνο, 1852
Πηγή: Hubertus Adam und Jochen Paul, Höhepunkte der Weltarchitektur, Köln, 2001, σελ. 276-7
166. Johnson/Burgee Architects, AT&T Headquarters, Νέα Υόρκη, 1984
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 103
167. Pier Luigi Nervi, Pirelli Tower, Μιλάνο, 1959
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 71
168. Hentrich/Petsching & Partners, Thyssenhaus, Ντίσελντορφ, 1957
Πηγή: Gösser - Leithäuser, Architecture in the twentieth century, Κολωνία, 2001, σελ. 234
169. Arne Jacobsen, SAS Royal Hotel, Κοπεγχάγη, 1960
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 73
170. Murphy/Jahn Inc. Architects, Messeturm, Φρανκφούρτη, 1990
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 349
171. Andreas Gursky, Montparnasse, Παρίσι, 1993
Πηγή: The museum of Contemporary Art, At the end of the Century: One hundred years of Architecture, Los Angeles, 1998, σελ. 257
172. Cesar Pelli & Associates, Canary Wharf, Λονδίνο, 1991
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 100
173. Norman Foster & Partners, Commerzbank, Φρανκφούρτη, 1997
Πηγή: Zukowsky, John - Thorne, Martha, Skyscrapers: The New Millennium, New York, 2000, σελ. 111
174. Norman Foster & Partners, Commerzbank Headquarters, Φρανκφούρτη, 1997 /
Λεπτομέρειες αερισμού και όψης

- Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 181
175. Foster & Partners, Millennium Tower, Λονδίνο, πρόταση, 1996
Πηγή: επίσημο site Norman Foster: www.fosterandpartners.com
176. Pier Luigi Nervi, Pirelli Tower, Μιλάνο, 1959
Πηγή: Dupré, Judith, Skyscrapers, New York, 1996, σελ. 52
177. Kohn Pedersen Fox Associates, 333 Walker Drive, Σικάγο, 1983
Πηγή: Dupré, Judith, Skyscrapers, New York, 1996, σελ. 81
178. Kohn Pedersen Fox Associates, 311 South Walker Drive, Σικάγο, 1991
Πηγή: Council on Tall Buildings and Urban Habitat/Zaknic – Smith – Rice, 100 of the world's tallest buildings, Αυστραλία, 1998, σελ.172
179. Kohn Pedersen Fox Associates, 311 South Walker Drive, Σικάγο, 1991
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 37
180. Norman Foster & Partners, Hong Kong and Shanghai Bank Headquarters, Χονγκ Κονγκ, 1986
Άποψη του αίθριου
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 107
181. Norman Foster & Partners, Hong Kong and Shanghai Bank Headquarters, Χονγκ Κονγκ, 1986 / Κατασκευαστικές λεπτομέρειες
Πηγή: Mario Campi, Skyscrapers, Βασιλεία, 2000, σελ. 134
182. Foster And Partners, Willis Faber Dumas HQ, Ipswich, 1975 / curtain wall
Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 264
183. Rem Koolhaas, Togok Towers, Σεούλ, πρόταση, 1996 / Σκίτσο
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 144
184. Rem Koolhaas, CCTV Headquarters, Πεκίνο, 2002-2008 / Τομή
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 104
185. Gonzalez-Serrano-Tejada, Arqos Bosques Corporativo, Πόλη του Μεξικό, 1996
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 155
186. Peter Eisenman, Max Reinhardt Haus, Βερολίνο, 1993, πρόταση
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 155
187. Peter Eisenman, Max Reinhardt Haus, Βερολίνο, 1993, πρόταση / τομή
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 155
188. Hans Hollein, Monte Laa PORR Towers, Βιέννη, 2002-6
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 155
189. Norman Foster, World Trade Center, Νέα Υόρκη, πρόταση, 2002
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 165
190. Norman Foster, World Trade Center, Νέα Υόρκη, πρόταση, 2002
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 169
191. Frank Gehry–David Childs, New York Time HQ, Νέα Υόρκη, 2000, πρόταση
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 155
192. Frank Lloyd Wright, Skyscraper Regulation Scheme, 1926, πρόταση
Πηγή: Bruce Brooks Pfeiffer, Frank Lloyd Wright, Κολωνία, 2002, σελ. 107
193. Frank Lloyd Wright, Skyscraper Regulation Scheme, 1926, πρόταση
Πηγή: Bruce Brooks Pfeiffer, Frank Lloyd Wright, Κολωνία, 2002, σελ. 107
194. Ken Young, Menara Mesiniaga, Subang Jaya – Μεξικό, 1992
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 119
195. Ken Young, Menara Mesiniaga, Subang Jaya – Μεξικό, 1992 / αξιωματικά
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 118
196. Ken Young, Menara Mesiniaga, Subang Jaya – Μεξικό, 1992 / κάτοψη
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 118
197. T R Hamzah & Yeang, MBF Tower, Penang-Μαλαισία, 1993
Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 486
198. T R Hamzah & Yeang, Hitechniaga Tower project, 1994
Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 486
199. T R Hamzah & Yeang, Hitechniaga Tower project, 1994 / τομή

- Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 486
200. SOM, Post & Telecom Tower, Xiamen-Κίνα, 2000
Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 485
201. Norman Foster & Partners, Commerzbank Headquarters, Φρανκφούρτη, 1997
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 121
202. Nikken Sekkei, NEC Super Tower, Τόκυο, 1990
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
203. Sauerbuch Hutton, GSW Headquarters Office Tower, Βερολίνο, 1999
Πηγή: προσωπικό αρχείο Αλ. Βανδώρου
204. Foster & Partners, Swiss Re Headquarters, Λονδίνο, 2004
Πηγή: The museum of Modern Art, Tall Buildings, Νέα Υόρκη, 2003, σελ. 72
205. Antonio Sant'Elia, La Citta Nuova, πρόταση, 1914
Πηγή: Andres Lepik, Skyscrapers, Νέα Υόρκη, 2004, σελ. 11
206. Antonio Sant'Elia, La Centrale Elettrica, πρόταση, 1914
Πηγή: Matteo Siro Baborsky, XX Secolo Architettura, Μιλάνο, 2001, σελ. 46
207. Dominique Perrault, The National Library of France, Παρίσι, 1995
Πηγή: Brayer-Migayrou-Nanjo, archilab's urban experiments, Λονδίνο, 2005, σελ. 266
208. Dominique Perrault, The National Library of France, Παρίσι, 1995
Πηγή: Brayer-Migayrou-Nanjo, archilab's urban experiments, Λονδίνο, 2005, σελ. 267
209. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 73
210. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 75
211. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 77
212. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 79
213. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 81
214. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 83
215. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 85
216. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 163
217. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 178
218. Hugh Ferriss, study for the maximum mass, 1920
Πηγή: Ferriss, Hugh, The Metropolis of Tomorrow, New York, 1986, σελ. 157
219. Frank Lloyd Wright, μακέτα της Broadacre city, 1935
Πηγή: The museum of Contemporary Art, At the end of the Century: One hundred years of Architecture, Los Angeles, 1998, σελ. 249
220. Paolo Soleri, Arcology, 1960, πρόταση
Πηγή: Heinle, Erwin – Leonhardt, Fritz, Towers: A Historical Survey, United Kingdom, 1989, σελ. 294
221. Fumihiko Maki, Golgi structures, πρόταση, 1967
Πηγή: Brayer-Migayrou-Nanjo, archilab's urban experiments, Λονδίνο, 2005, σελ. 100
222. Hans Hollein, Aeroplane Carrier City, πρόταση, 1964
Πηγή: Brayer-Migayrou-Nanjo, archilab's urban experiments, Λονδίνο, 2005, σελ. 90

223. Frank Lloyd Wright, 'One Mile High', Σικάγο, 1956, πρόταση
Πηγή: Bruce Brooks Pfeiffer, Frank Lloyd Wright, Κολωνία, 2002, σελ. 171
224. Frank Lloyd Wright, Living City project, 1958
Πηγή: Bruce Brooks Pfeiffer, Frank Lloyd Wright, Κολωνία, 2002, σελ. 34-5
225. Arata Isozaki, Clusters in the air, πρόταση, 1962
Πηγή: Brayer-Migayrou-Nanjo, archilab's urban experiments, Λονδίνο, 2005, σελ. 103
226. Arata Isozaki, City in the Air, πρόταση, 1961
Πηγή: Brayer-Migayrou-Nanjo, archilab's urban experiments, Λονδίνο, 2005, σελ. 103
227. Foster & Partners, Millennium Tower, Τόκυο, πρόταση, 1989
Πηγή: Garreta, Ariadna Alvarez, Skyscrapers, Μεξικό, 2002, σελ. 355
228. Shin Takamatsu, Future Port City, πρόταση, 1990
Πηγή: Phaidon, Contemporary World Architecture, Λονδίνο, 1998, σελ. 466